

Læknaligu umstøðurnar í Sandoyinni ótolandi

Javnaðarflokkurin skjýtur upp at seta ein lækna afturat í oynni

Læknaligu viðurskiptini í Sandoyinni eru vorðin ótolandi. Verandi lækni hevur tí sagt upp frá 1. juli.

Vandi er fyri, at eingin annar lækni skilir starvið vegna ringu arbeiðsumstøðurnar — har bert ein lækni skal røkja alt læknadømið.

Fyri at fáa eina loysn í hesum máli hevur tingmaðurin fyri javnaðarflokkin í Sandoyinni, Tórolvur Mohr Olsen, lagt uppskot fyri tingið um broyting í kommunulæknaskipanini.

Uppskotið, sum varð sett fram mánaðagin, er soljóðandi:

Løgtingsmál nr. 29/1983:

Broyting í kommunulæknaskipanini

(Sandoyar læknadømi)

Uppskot til samtyktar:

I. Løgtingið samtykkir fyri sín part:

at talið av kommunulæknum verður 24, harav tveir verða settir í Sandoyar læknadømi.

II. Alagt verður landsstýrinum beinan vegin at heita á innanríkisráðharran um at søkja «Folketingets finansudvalg» um játtan av vanligu løn læknans og vanligu útreiðslurnar í samband við embætið (herundir flytiútreiðslur).

III. Alagt verður landsstýrinum at søkja figgjarnevd lögtingsins um neyðuga játtan av føroyska partinum av útreiðslunum. Um tað ikki eydnast beinanvegin at lóysa málið eftir vanligum reglum, verður landsstýrið at søkja figgjarnevndina um heimild til at fyrisita og rinda allan kostnaðin av starvssetan, sum verður framd, í samráð við kommunurnar í læknadøminum.

IV. Á komandi figgjarløg 1984/85 verður sett játtan samsvarandi útreiðslunum av eini verandi loysn, sum landsstýrið má hava samrátt seg til innan 1. mars 1984.

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur Tórolvur Mohr Olsen:

Sum flestum tingmonnum kunnugt, eru læknaligu arbeiðsumstøðurnar í Sandoyinni ótolandi vegna tað stóða og ikki minnkandi arbeiðsstrýtt, setta fyrri, tá hann skal hava vakt 24 tímar í samdøgrið vakt 24 tímar í samdøgrið

árið runt, bert við onkrari hissini vikuskiftisfri, har læknakið einans hevur læknatænastu til taks yvir telefon.

Í løtuni eru fólk í læknadøminum væl nøgd við sjálva ta læknaligu «servisu», teim stendur í boði, men óttast, at skilið, sum verið hevur við sera tittum læknaskifti og longum tíðarskeiðum í læknaloysi, nú aftur verður valdandi, tá eisini verandi lækni, orsakað av ómenniskjansligum arbeiðsstrýtti, hevur sagt seg úr starvi.

Har verður m.a. ført fram á bls. 19 og 20:

«Sandoyar læknadømi kann sjálvandi ikki bera meira enn tann eina lækna, har eru bert 1650 fólk. Teir lættar, sum koma skulu, noyðast tí — sum roynt hevur verið nú í fleiri ár — at fáast í lag við at samskipa vaktarhaldið og aðra fríð við kommunulæknarnar í Havn. Sjúkrakassin (ella tann sjúkratrygging, sum kemur í staðin fyri sjúkrakassar-nar) má ikki leggja tilkari skipan trupulleikar í vegin. Reglur mugu gerast sambært sáttmálanum við kommunurnar um fastar viðtalur úti á bygð (serliga í Skúvoy). Læknahúsin í Sandi við viðtaluhøli eru ikki góð, og tá ið einaferð verður farið undir nýggj hús, verður mælt til, at hús og viðtaluhøli verða lögð hvørt sær.»

Eisini verður ført fram í umrøðuni av Suðurstreymoy, at vaktarskipanin ímillum teir 6 læknarnar í Suðurstreymoyar læknadømi má hava Sandslæknan uppi.

Løgtingsins sosiala

Tórolvur Mohr Olsen, tingmaður javnaðarflokksins í Sandoyinni, setir fram uppskot, soleiðis at tað verða tveir læknar í Sandoyar læknadømi í framtíðini

nevnd, sum greiddi álit úr hondum í november 1975, tekur stórt sæð undir við hesum sjónarmiðum og visir á, at vaktarskiptiskipanin fyri Sandoyarlæknan má fáast í rættlag í samband við teir nýggju kommunulæknasáttmálar, ið koma at verða gjørdir.

Árin 1978-82 er henda nýskipan sett í verk, og mugu nú øll 23 störvini vera sett.

Kortini er eingin broyting komin í viðurskiptini í Sandoyar læknadømi. Tað tykist sum allir nýggir kommunulæknasáttmálar eru gjørdir, uttan at tann skylda til partvísar tænastu í Sandoyinni, sum tingmenn hugsaðu um í 1976, er áløgd, og er hon áløgd, so riggar skipanin ikki, tí arbeiðsumstøður sandslæknans eru alsamt versnandi, og tað kann ikki væntast, at broyting fæst í hesi viðurskipti, uttan at ein lækni verður settur afturat.

Tá menn í 1973 mettu, at sjálvandi kundi Sandoyar læknadømi ikki bera meira enn tann eina lækna, so var hetta avgjørt skeiv meting. Hetta má ásannast í dag 10 ár seinni.

Eisini kann skoystast uppi tað, sum sagt verður: «at í fleiri ár hevur verið roynt at beta um viður-

skiftini», at hesar royndir vóru uttan úrslit. Og royndirnar næstu 10 árin hava — sum tað sæst — framvegis ikki givið úrslit.

Sambært hjáløgdu skrivum frá kommunulæknanum og landslæknanum til landstýrið, ríkisumboðsmannin, kommunurnar og onnur, er heilt greitt, at brúk er fyri tveimum læknum. Hesum taka kommunurnar í læknadøminum undir við við skrivi frá 8. juli 1983. Tær hava sostatt góðtikið at rinda sín part av útreiðslunum í samband við eina nýsetan.

Fyri landskassan og statin er ikki talan um stóra figgjarliga sparing, og kann hann tí ikki forða fyri eini setan.

Hvert inntøkugrundarlagið við einum fólkatali uppá umleið 1.800 er nógv stórt til, at lenin verður so samulig, at umskjarar verða til bæði störvini, má tíðin visa.

Verða störvini ósett, má liggja tann skylda á lögtingi og landsstýri, at lonarviðurskiptini verða javnað á neyðugan hátt, men helst verða serlig tiltøk óneyðug, tí fólkatalið er vaksandi í oynni.

Umhugsaða «amanu-enskipanin» hevði verið ein lítill bati, men hendan kom ikki, og er nú avleið-

ingin vorðin, at læknin hevur sagt upp.

Einasta gongda leið til trygging av viðurskiptunum er tí, at beinan vegin verður ásett eitt fast læknastarv aftrat í Sand-

oyar læknadømi.
Á Føroya lögtingi,
30. nov. 1983
vegna Føroya
Javnaðarflokk
Tórolvur Mohr Olsen

Rós fyri skeið á føroyskum

Fólk vóru væl nøgd, tá tey seinasta friggjadag foru heimaftur av 14 daga skeiði hjá Føroya Arbeiðarafelag.

Hetta varð fyrstu ferð Føroya Arbeiðarafelag skipaði fyri skeiði við egnum lærarakreftum. Til hini skeiðini, sum FA hevur havt, eru komin donsk fakfelagsfólk og lærarar at undirvisa, men hesu ferð var tað Ingeborg Vinther, formaður í FA, sum leiddi skeiðið.

Teir flestu luttakararnir vóru fyri fyrstu ferð á skeiði, men har vóru eisini fólk, sum kundu sammetta skeiðini. Tey høvdu als gott at bera teimur, donsku lærarunum, met vóru sandi um, at tað er lættari at koma fram við sínum sjónarmiðum og at luttaka í orðaskiftum, tá føroyskt verður tosað. Ingeborg Vinther fekk eisini nógv rós fyri sítt arbeiði.

